

УДК 352.0752.31

Юрченко В.І.

канд.наук з держ.упр., доц. НУ «Запорізька політехніка»

ІНСТИТУЦІЙНІ УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ

На ефективний розвиток регіонів впливає державна інноваційна політика, яка має підтримувати фундаментальні дослідження, надавати правовий захист інтелектуальної власності, сприяти інтеграції наукової, науково-технічної діяльності й освіти, підтримувати конкуренцію у цій сфері, створювати сприятливе інноваційне середовище, заохочувати оновлення капіталу за умов впровадження нових видів обладнання, сировини, матеріалів та інше, що раніше не використовувалися у виробництві. Крім того, значно повинні розширюватися міжрегіональні та міжнародні зв'язки. Ситуація в економіці і в бюджеті в даний час настільки критична, що без кардинальних змін як у самій економіці, так і в організації бюджетного процесу ніяк не обійтися. Тим часом здійснення бюджетного процесу, що включає і бюджетне планування, в умовах кризи дуже складна робота в силу об'єктивних причин. Необхідно, з одного боку, безумовне виконання потенційних зобов'язань перед населенням, з іншого - суттєва економія бюджетних коштів.

Динамічне, стає та інклюзивне зростання на базі структурної модернізації економіки, покращення умов ведення бізнесу та ефективності публічного сектору має важливе значення для майбутнього України. Формування сильної та сучасної економіки є базовою передумовою для створення нових робочих місць та підвищення доходів громадян і відповідно для підвищення якості життя кожного українця.

Структурні зрушення та кризові процеси в економіці, нестабільність та непередбачуваність зовнішнього середовища, розрив налагоджених виробничих зв'язків, зміна форм власності і реструктуризація підприємств та інші дестабілізуючі чинники негативним чином впливають на ефективність діяльності вітчизняних підприємств. Усе більша кількість вітчизняних підприємств з кожним роком потерпає внаслідок кризових явищ у суспільстві та економіці. Невизначеність майбутнього, неможливість прогнозування на тривалу перспективу основних показників діяльності, нестабільність цін та курсів валют спричиняють погіршення фінансового стану підприємств та несуть загрозу їх банкрутства.

У контексті реалізації сучасної системи антикризового управління економічним розвитком регіонів найбільший інтерес представляють відносини власників і менеджерів з державою, що охоплюють три основних сфери, що відображають роль держави, як суб'єкта, що реалізує фіскальну, регулюючу, та соціальну функції. У першому випадку відносини

складаються з приводу задоволення вимог фіскальних органів. У другому - з приводу реалізації заходів, превентивного характеру, що перешкоджають настанню кризи, і селективної підтримки підприємств, що опинилися в кризі. У третьому - з приводу захисту економічних інтересів працівників кризових підприємств.

У той же час необхідно відзначити, що принципово можливі три моделі поведінки держави відносно кризи:

-орієнтація на регулюючу роль ринку і прийняття у зв'язку з цим обмежених заходів державного регулювання як в період сприятливої економічної кон'юнктури, так і під час кризи;

-орієнтація на ринкові сили в фазі підйому і швидка жорстка реакція в період кризи, спрямована на виведення економіки з кризи із застосуванням заходів оперативного і тактичного порядку;

-прогнозування кризових ситуацій шляхом проведення стратегічного управління економікою з боку держави. Кожна держава застосовує ту модель державного регулювання, яка найбільш адекватна її соціально-економічним та інституційним умовам. Її вибір представляє окрему проблему дослідження. В рамках нашої роботи ми хочемо відзначити, що криза має прогнозуватися органами державної влади та управління не просто на рівні визнання її об'єктивного характеру і передбачення того, що фаза підйому в черговий раз зміниться падінням виробництва та іншими кризовими проявами.

Сьогодні, необхідним є впровадження системи стратегічного планування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізацій з урахуванням світових ринкових та технологічних тенденцій інноваційного розвитку, конкурентоспроможних напрямів економічної діяльності, а також врегулювання на законодавчому рівні питання концесійної діяльності, зокрема щодо механізму вибору концесіонера та підготовки до реалізації якісних проектів на умовах концесії, що відповідатимуть міжнародній практиці.

Для реалізації ефективної сучасної системи антикризового управління економічним розвитком регіонів необхідно забезпечити чітку взаємодію державних органів влади і управління різних рівнів між собою і з бізнес-структурами. Розробка інвестиційних програм, спрямованих на підтримку, модернізацію і розвиток об'єктів державної власності, завдання органів місцевого самоврядування, яку їм потрібно вирішити владі за участю господарюючих суб'єктів, в тій чи іншій мірі використовують державну власність.